

Plan van aanpak
Voor de uitvoering van de aanbevelingen
uit rekenkameronderzoek naar jeugdhulp ‘Zicht op de jeugdhulp in Berkelland’ (2019)
28 april 2020

Introductie

Aanleiding

De Rekenkamercommissie voerde in 2019 een onderzoek uit naar de uitvoering van de Jeugdwet in Berkelland. Het rapport ‘Zicht op de jeugdhulp In Berkelland’ is op 27 juni 2019 gepresenteerd aan de gemeenteraad en het college. De gemeenteraad heeft een raadsbrief ontvangen met de bestuurlijke reactie op het Rekenkamerrapport. Op 3 oktober 2019 heeft een gesprek tussen de gemeenteraad en het college plaatsgevonden. De gemeenteraad heeft kennis genomen van de bestuurlijke reactie en besloten het college opdracht te geven deze aanbevelingen verder op te pakken. Op 10 december 2019 gaf de gemeenteraad de opdracht om hiervoor, in samenspraak met de raad en griffie, een voorstel te doen met bijbehorende planning. Op 21 april heeft een afstemmingsoverleg plaatsgevonden met een afvaardiging van de gemeenteraad. Daarin is een concept besproken van het plan van aanpak. De inbreng van de aanwezige raadsleden is verwerkt in dit plan van aanpak.

Opdracht

De gemeenteraad gaf het college op 10 december 2019 de opdracht om

- uitvoering te geven aan alle aanbevelingen (A tot en met E), daarvoor in samenspraak met raad en griffie een voorstel te doen met bijbehorende planning en dit binnen een redelijke termijn, maar in ieder geval binnen zes maanden, aan de raad aan te bieden;
- de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen te monitoren en de raad jaarlijks daarover te informeren;
- in geval van kaderstelling door de raad op het gebied van jeugdhulp, de raad bij dergelijke processen steeds ter besluitvorming een voorstel te doen op welke momenten en op welke wijze de raad tijdig betrokken wordt.
- een verkennend, globaal onderzoek naar gemeenten die (relevante) ervaring hebben met de operationalisering van beleidskaders specifiek gericht op jeugdhulp in het voorstel op te nemen en de raad daarover te informeren.

Leeswijzer

Eerst volgt per aanbeveling een toelichting op de acties die worden ondernomen. Tot slot vindt u een overzicht waarin alle acties zijn samengevat (p.8).

Acties per aanbeveling

Per aanbeveling van de Rekenkamercommissie volgt hier een nadere toelichting bij de voorgestelde acties.

A. Operationaliseer beleidsdoelstellingen (specifiek gericht op jeugdhulp) en ontwikkel een monitor

Beleidsdoelstellingen en monitor van beleidskader 'Samen Denken, Samen Doen'

Begin 2018 is door de gemeenteraad het beleidskader sociaal domein 'Samen Denken, Samen Doen' vastgesteld. Elk jaar rond de zomer stuurt het college een verantwoordingsrapportage sociaal domein naar de gemeenteraad. Zo zijn er in samenspraak met de gemeenteraad indicatoren bepaald aan de hand waarvan we kunnen inschatten of het gevoerde beleid effect heeft. Daarmee stelt het college de gemeenteraad in de gelegenheid om het effect van het gevoerde beleid te monitoren. In de verantwoordingsrapportage zijn ook indicatoren opgenomen die specifiek betrekking hebben op jeugdhulp. Dit zijn indicatoren die gekoppeld zijn aan beleidsdoelstellingen binnen deze zes integrale thema's.

Aanvullende beleidsdoelstellingen jeugdhulp

Uit het onderzoek van de rekenkamercommissie blijkt dat er behoefte is aan specifieke beleidsdoelstellingen voor jeugdhulp. Door deze te voorzien van indicatoren, kan de gemeenteraad haar controlerende rol beter uitvoeren. Het voorstel aan de raad is om aanvullend hierop beleidsdoelstellingen voor jeugdhulp te bepalen en die te operationaliseren tot het niveau van indicatoren. De bestaande indicatoren in de verantwoordingsrapportage worden dan mogelijk aangevuld met nieuwe indicatoren. Elk jaar wordt getoetst in welke mate de beleidsdoelstellingen zijn behaald. De raad wordt hierover jaarlijks geïnformeerd met de verantwoordingsrapportage.

Verkenkend onderzoek naar beleidskaders

Er zijn verschillende gemeenten die aparte beleidskaders voor jeugdhulp opgesteld hebben. Het college zal zich verdiepen in beleidskaders jeugdhulp van enkele andere gemeenten. De rapportage zal ter inspiratie toegevoegd worden aan de startnotitie.

THEMA'S EN DOELGROEPEN

(1) WERKEN VANUIT DE BEDOELING

Acties

A	Verschillende scenario's met beleidsdoelstellingen jeugdhulp aan de gemeenteraad voorleggen met een startnotitie	college	September 2020
	Verkenkend globaal onderzoek naar beleidskaders onder andere gemeenten doen en de rapportage ervan toevoegen aan de startnotitie	college	September 2020
	Vaststellen beleidsdoelstellingen jeugdhulp en bijbehorende indicatoren	gemeenteraad	December 2020
	Monitor ontwikkelen: aanvullende indicatoren jeugdhulp toevoegen aan verantwoordingsrapportage sociaal domein	college	Zomer 2021

B. Stel specifieke beheersmaatregelen op met betrekking tot overschrijdingen op de jeugdhulp

Sturing langs 5 sporen

In de verantwoordingsrapportage van 2019 is uw raad geïnformeerd over de wijze waarop het college de uitgaven in het programma 'Zorg voor wie dat nodig heeft' wil beheersen. Deze beheersmaatregelen zijn onderverdeeld in de volgende vijf sporen:

- 1) lucht halen uit reguliere uitgaven (de potentiële besparing loopt van € 463.000 in 2019 op tot € 912.000 in 2022);
- 2) invloed uitoefenen op de inkomsten (er zijn extra middelen voor het sociaal domein toegevoegd aan de algemene uitkering: de bedragen variëren tot en met 2023 voor onze gemeente tussen de 1,3 miljoen en 2 miljoen) ;
- 3) samenwerking in regionaal verband (zoals Achterhoek in Beweging en het lokaal preventie-akkoord);
- 4) projecten en acties om transformatie op gang te brengen en besparingen te realiseren (o.a. uit het uitvoeringsprogramma Samen Denken, Samen Doen);
- 5) sturen als onderdeel van het reguliere werk.

Huidige beheersmaatregelen jeugd

Recent is uw raad met het plan 'Doorpakken in het sociaal domein' nader geïnformeerd over de aanpak binnen de laatste twee sporen. Binnen deze twee sporen vallen ook de beheersmaatregelen van de overschrijding op de jeugdhulp. De volgende 'projecten en acties' richten zich specifiek op terugdringen kosten jeugdzorg: Inzet Jimmy's, versterking samenwerking met Gecertificeerde Instellingen (GI's) en Inzet Praktijkondersteuner Huisarts.

Acties

B	Gemeenteraad informeren over huidige beheersmaatregelen jeugdhulp	college	Gereed: plan 'Doorpakken sturen in sociaal domein' ontvangen (zaaknummer 13743)
	Per beheersmaatregel jeugd laten zien wat het <u>beoogde effect</u> is op 1) de kwaliteit van de dienstverlening en 2) het financiële effect (incl. onderbouwing van de besparing) met een raadsbrief	college	September 2020
	Per beheersmaatregel jeugd laten zien wat het <u>behaalde effect</u> is (zowel in kwalitatieve als financiële zin)	college	Jaarlijks met de verantwoordingsrapportage

C. Faciliteer een beter overzicht van het aanbod binnen het jeugdhulpveld (van preventieve voorzieningen tot aan specialistische jeugdhulp)

Overzicht bestaand aanbod

Op de volgende pagina ziet u een schematisch overzicht van het bestaande aanbod op jeugdgebied in Berkelland. Het laat zien welke interventies we met partners in Berkelland inzetten op het brede veld van jeugd: van preventie tot en met gedwongen kader. Deze is gedeeld met de gemeenteraad tijdens de themabijeenkomst '*Opgroeien in Berkelland*' op 10 oktober 2019. Er zijn meer partners, maar voor de overzichtelijkheid van de dia is een selectie van de partners gebruikt. Dit overzicht laat zien welke interventies er binnen het jeugdhulpveld bestaan en hoe die onderverdeeld kunnen worden van licht naar zwaar.

Aan de linkerkant in het overzicht staat de collectieve preventie. Aan deze kant is sprake van lichte interventies. Vaak zijn er veel beschermende factoren in een gezin aanwezig en is de inzet erop gericht om deze beschermende factoren te versterken. Deze vorm van preventie is voor iedereen bedoeld en maakt geen onderscheid naar specifieke doelgroepen. Hoe meer naar rechts in het overzicht, hoe zwaarder de interventie wordt. Vaak zijn er dan veel risicofactoren en moet er meer bijgestuurd worden. Hoe meer naar rechts, hoe groter de kans dat de zorg voor een jeugdige overgenomen moet worden. Maar ook aan deze kant van het overzicht wordt ingezet op het versterken van beschermende factoren.

Berkellandwijzer

Bovenstaand overzicht geeft een globaal beeld van welke interventies er zoal zijn in het brede veld van jeugdhulp. Het totale bestaande aanbod is terug te vinden op de Berkellandse sociale kaart, de Berkellandwijzer. Deze sociale kaart bestaat sinds januari 2020 en is bedoeld om ook inwoners en professionals goed te informeren over het bestaande aanbod.

Netwerkmart

Een andere manier om een beter overzicht van het aanbod in het jeugdhulpveld te creëren is door een netwerkmart te organiseren. In 2021 organiseren we met alle partners een netwerkmart voor de professionals die elkaar in Berkelland nodig hebben om samen passende ondersteuning aan kinderen en gezinnen te bieden. Van voorliggende voorzieningen tot en met specialistische jeugdzorg. Wij plannen dit in het najaar, omdat we verwachten dat de nieuw gecontracteerde aanbieders dan bekend zijn.

Acties

C	Verkennen (i.s.m. communicatieadviseur en webdesigner) of een schematisch overzicht van het jeugdaanbod kan worden toegevoegd aan de Berkellandwijzer en raad hierover informeren met een raadsbrief	college	September 2020
	Gemeenteraad informeren met een raadsbrief over de wijze waarop de vindbaarheid en toegankelijkheid van Berkellandwijzer wordt geoptimaliseerd	college	September 2020
	Netwerkmart voor professionals om het brede aanbod van preventieve tot specialistische jeugdzorg in Berkelland te kennen	college	Najaar 2021

D. Organiseer in het verlengde van de doorontwikkeling van de Voormekaar teams bijeenkomsten gericht op samenwerking rondom complexe casuïstiek

Samenwerking cruciaal

Als het gaat om complexe casuïstiek is de samenwerking van Voormekaar met andere partners cruciaal. Daarom zijn er op lokaal en regionaal niveau bepaalde samenwerkingsvormen ingericht. Belangrijkste zijn het lokale 'Regieoverleg Jongeren Berkelland' en de twee regionale tafels de 'Jeugdbeschermingstafel' en de 'Expertisetafel jeugd'. We houden bij hoeveel Berkellandse casussen hier besproken worden en met welk resultaat.

Stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg

In het kader van de kennis en kunde van de Voormekaar medewerkers is het goed om te weten dat Voormekaar alle jeugd-casuïstiek oppakt volgens de 'norm voor verantwoorde werktoedeling' van Stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg (SKJ). Dit betekent dat complexe jeugd casuïstiek door SKJ-geregistreerde medewerkers wordt opgepakt. In elk Voormekaar team zitten minimaal twee SKJ geregistreerde medewerkers. Zie voor meer informatie www.skjeugd.nl/gemeenten.

Uitvoeringsvisie Voormekaar

Daarnaast is het van belang te weten dat er momenteel een uitvoeringsvisie voor Voormekaar in de maak is. Dit maakt onderdeel uit van de doorontwikkeling Voormekaar. In deze visie staat onder andere beschreven hoe Voormekaar de rol als verwijzer en casusregisseur uitvoert. Het scholingsplan (waaronder trainingen en intervisie) zal hierop aansluiten. Zodra het college de uitvoeringsvisie vaststelt, informeert zij de gemeenteraad over de visie.

Werkbezoeken

Tenslotte nodigt het college de gemeenteraad uit om in het najaar werkbezoeken af te leggen aan de Voormekaar teams. Zodat zij van medewerkers zelf kan horen hoe Voormekaar werkt en haar vragen direct aan de medewerkers kan stellen. Bij voorkeur vindt dit op locatie plaats. Afhankelijk van de Corona maatregelen wordt dit ingepland. Vooralsnog gaan we uit van november 2020.

D	Complexe casuïstiekbesprekingen als indicator opnemen in de monitor	college	Jaarlijks met de verantwoordingsrapportage
	Gemeenteraad informeren met een raadsbrief over de Uitvoeringsvisie van Voormekaar	college	September 2020
	Werkbezoeken van de gemeenteraad aan de Voormekaar teams	college/ gemeenteraad	November 2020

E. Versterk de kaderstellende en controlerende positie van de raad

Beleidsdoelstellingen en indicatoren vaststellen

De acties die onder A worden uitgevoerd dragen bij aan de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Dit faciliteert het college door aan de gemeenteraad uitgewerkte scenario's te presenteren.

Informeren

Daarnaast blijft het college de gemeenteraad via voortgangsrapportages, themabijeenkomsten en actieve informatievoorziening informeren. Onder andere het regionale Transformatieplan Jeugd wordt gedeeld met de gemeenteraad.

Acties

E	Wanneer nieuw beleid wordt opgesteld, wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld hier een kaderstellende rol te spelen.	college	Indien er nieuw beleid moet worden gemaakt
	Regionaal Transformatieplan jeugd delen met gemeenteraad	college	September 2020
	Met regelmaat informatieavonden over jeugdhulp in Berkelland organiseren (ook in 2022 na installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2022)	college	Nader te bepalen

Samenvatting

	Wat	wie	wanneer
Plan van aanpak per aanbeveling (A t/m E)			
A	Verschillende scenario's met beleidsdoelstellingen jeugdhulp aan de gemeenteraad voorleggen met een startnotitie	college	September 2020
	Verkennd globaal onderzoek naar beleidskaders onder andere gemeenten doen en de rapportage ervan toevoegen aan de startnotitie	college	September 2020
	Vaststellen beleidsdoelstellingen jeugdhulp en bijbehorende indicatoren	gemeenteraad	December 2020
	Monitor ontwikkelen: aanvullende indicatoren jeugdhulp toevoegen aan verantwoordingsrapportage sociaal domein	college	Zomer 2021
B	Gemeenteraad informeren over huidige beheersmaatregelen jeugdhulp	college	Gereed: plan 'Doorpakken sturen in sociaal domein' ontvangen (zaaknummer 13743)
	Per beheersmaatregel jeugd laten zien wat het <u>beoogde effect</u> is op 1) de kwaliteit van de dienstverlening en 2) het financiële effect (incl. onderbouwing van de besparing) met een raadsbrief	college	September 2020
	Per beheersmaatregel jeugd laten zien wat het <u>behaalde effect</u> is (zowel in kwalitatieve als financiële zin)	college	Jaarlijks met de verantwoordingsrapportage
C	Verkennen (i.s.m. communicatieadviseur en webdesigner) of een schematisch overzicht van het jeugdaanbod kan worden toegevoegd aan de Berkellandwijzer en raad hierover informeren met een raadsbrief	college	September 2020
	Gemeenteraad met een raadsbrief informeren over de wijze waarop de vindbaarheid en toegankelijkheid van Berkellandwijzer wordt geoptimaliseerd	college	September 2020
	Netwerkmart voor professionals om het brede aanbod van preventieve tot specialistische jeugdzorg in Berkelland te kennen	college	Najaar 2021
D	Complexe casuïstiekbesprekingen als indicator opnemen in de monitor	college	Jaarlijks met de verantwoordingsrapportage
	Gemeenteraad informeren met een raadsbrief over de Uitvoeringsvisie van Voormekaar	college	September 2020
	Werkbezoeken van de gemeenteraad aan de Voormekaar teams	college/ gemeenteraad	November 2020

E	Wanneer nieuw beleid wordt opgesteld, wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld hier een kaderstellende rol te spelen.	college	Indien er nieuw beleid moet worden gemaakt
	Regionaal Transformatieplan jeugd delen met gemeenteraad	college	September 2020
	Met regelmaat informatieavonden over jeugdhulp in Berkelland organiseren (ook in 2022 na installatie van de nieuwe gemeenteraad in 2022)	college	Nader te bepalen